

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslopu.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tlačne številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Za inserate uredništvo in upraviteljstvo
ni odgovorno.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—,
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—,
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 9.

V Ptuju v nedeljo dne 4. maja 1902.

III. letnik.

Klerikalizmus in vera.

(Dalje.)

Videli smo toraj kako so nastale prve korenine duhovne države, in kje je iskati začetek klerikalizma, toraj že v davnih časih, že v starem veku. Omenil sem vam že tudi, da je bila vsa omika, vso znanje v srednjem veku v rokah menihov toraj v kloštrah. Ni se nam toraj čuditi, da se je klerikalizem tako utrdil. A prišlo pa je tu takò le. Duhovniki so bili že od prvih časov vzgojitelji knezov, kraljev in cesarjev. Papeži so sevè dobili naenkrat neko avtoriteto, višji osební upliv na vse posvetne države. Saj vam je morda znano, da je neki mogočni nemški vladar, kateremu so bile podvržene malone vse sedajne evropske države, nekemu papežu držal konja, ko ga je ta zajahati hotel. Kako pa se je vendar le včasih tudi s svetim stolom v Rimu gospodarilo, bodete lahko sprevideli, ako vam povem, da so bili celo papeži na prestolu sevè iz kneževih ali cesarskih rodbin, kateri še dvajsti let niso bili stari.

Saj je res, in znano nam je morda tudi, da se je ljudstvo in boljša duhovčina proti temu upiralo. Zvolili pa so si zato svoje može, svoje papeže in

Kako je postal zidarjev Tina bogat.

V nekem kraju onkraj brega je živel svoje dni zidar, kateri ni nič družega želel, kakor, da bi bil bogat. Zato pa si misli necega dne, hajd s trebuhom za kruhom, to je, za denarjem. In res, posrečilo se mu je; prinesel je čez leto in dan mnogo denarja na dom. „Ti Jera, si čula?“ tako reče svoji ženi, „ti Jera, zdaj sva poplačala dolgove in tukaj še imava sto goldinarjev. Jaz pojdem zdaj nazaj delat, a ti pa shrani ta denar dobro, ker ga bodeva potem potrebovala, ako pridejo k nam glad, potreba in skrb v hiši. — Zunaj pod oknom pa so stali trije popotniki in so vse to slišali. Ko zidar odide, stopijo ti popotniki v hišo! „Mamica, srečo dobro! Mi smo prišli k vam!“ „Kaj pa bi radi, povpraša dobrovolno, miloščna Jera tuje in kdo ste?“ „Jaz Glad“, reče prvi. „Jaz sem Potreba“, reče drugi in tretji pa reče: „Jaz sem Skrb“. „O, dober dan, ste že tukaj?“ zaklikne Jera. „Tine mi je pustil za vas sto goldinarjev,

tako se je zgodilo, da je bilo naenkrat več Kristusovih naslednikov, to je papežev. Enkrat celo trije. Zdaj si oglejmo klerikalizem.

„Mir vam bodi!“ je pozdravil večni Odrèšenik po svojem vstajenju svoje učence in apostole! Toraj bodite složni, ne delajte nemirov in prepirov. A klerikalizem? Koliko krvi, nedolžne krvi je teklo radi njega! S pomočjo duhovnov so širili posvetni knezi in cesarji vero, a ne kakor je Kristus rekel „idite in učite vse narode“, toraj mirno, z lepim, temveč, širili so njo — z mečem! Z mečem v roki se je širila naša sveta vera, polna naukov ljubezni, tudi po uplivu klerikalizma najbolj celo pod cesarjem Karlom Velikim. Kdor ni hotel verjeti, moral je umreti.

Neizbrisivi največji madež na celem zgodovinskem obnebjú ima — klerikalizem na vesti, ker on je povzročil strašno prelivanje krvi, katero je zakrivila takozvana inkvizicija. Španski kralj, kateri je lahko rekel, da je tako bogat, da v njegovem kraljestvu solnce nigdar ne zajde, je po inkviziciji, torej pod uplivom klerikalizma, dal tisoče in tisoče ljudi zažgati, ali pa drugače s sveta spraviti, in vse to za svete vere voljo, koji največji znak je — ljubezen! Nero in Buziris, grozovitneža prve vrste, nista morda prelila

tukaj jih imate!“ Popotniki se lepo zahvalijo za denar in odidejo. Ko zidar zopet pride domov, povpraša, kje da ima Jera onih sto goldinarjev. Jera pove, da jih je dala onim trem, kakor je bil zidar ukazal. „O ti prismukjeno babše, to so bili goljufi, pa ne glad, potreba in skrb. Kaj početi, da dobim zopet svojih sto goldinarjev nazaj?“

Zidar misli in misli, potem pa se napoti za prekanjenci in zares v bližnji krčmi najde vse tri. Delal pa se je tako, kakor da bi od vsega ničesar ne vedel in začel je pri svoji mizi pošteno piti in jesti. Ko si ga je bil že dovolj privoščil, stisne krčmarju tiho in tako, da ga od onih treh ni nihče videl, denar za vino in pečenke v roko. Krčmar ga prijazno povpraša, ako še česar želi. Zidar pa reče: „Ne!“ Čez nekoliko časa izpije svoje vino, potem pa prime svoj klobuk in ga obrne na glavi tako, da je bilo pero, katero je imel zadi za klobukom, spredaj nad čelom. „Je vse plačano?“ zakriči zidar. Krčmar se mu nakloni in reče: „Hvala, vse je plačano,

toliko krvi, kakor inkvizicija, tudi nedolžne krvi in vse to pod uplivom klerikalizma. Zakaj, saj je neodvržena zgodovinska resnica, da je klerikalizem izgojil inkvizicijo, da je bila v rokah — duhovnov svete katoliške vere. Inkvizicija, preiskovanje, bi morda predstavili to latinsko besedo, je pustila vsakega, kateri ni bil katoliške vere, recimo raji boljše, kateri ni bil popolnoma podvržen duhovni moči, toraj klerikalizmu — zažgati, češ da je „copernjak.“ Grozno človeka pretresa ako čita, da so duhovniki, lastnoročno, toraj nasledniki svetih učencev in apostolov Kristusovih, da so lastnoročno včasih zažigali gromado s smolo polito, na katerej je stal tak obsojonec. Videl sem nekoč podobo iz teh temnih časov človeštva, na kateri je bilo narisano to postopanje: Mlada deklica kleči na gromadi! Roki ima sklenjeni, očesi obrnjeni proti nebesom in ustnice šepetejo molitev! Plamen pa šviga po njej. Okoli nje pa stoji ljudstvo, da, celo menihi, duhovni svete naše vere in zadovoljnim nasmehom na tolstih obrazih zrejo na trpeče ubogo človeško bitje, katero je v svojem še morda ne 18 letu toliko zacoprlo, da mora zgoreti. Lepota njena je bil njen padec, njena krivda, morda celo njena „copernija!“

Kakor nam pravi sveto evangelje, pribežala je prešetnica k večnemu Odrešeniku, ker so njo hoteli po judovski postavi, toraj po postavi Judje, in njih duhovniki kamnati. Gospod, večni naš Odrešenik pa jim je rekel: „Kdor od vas je brez greha, naj vrže prvi kamen na njo!“ In glej, Judje so odišli in niso kamnali prešetnice! Ta pa je stala pred nebeškim svojim zagovornikom, napolnjena z občudovanjem od straha trepetoča, boječa se še morda od njega kake kazni! In kako je Kristus kaznoval? — Milo jo je pogledal in ji rekel: „Idi in ne greši več!“ Kaka razlika! Kdor me hoče razumeti, me bode tudi gotovo razumel.

Že od davnih časov je bila sveta dežela, to je Palestina in Jeruzalem v rokah nevernikov. Sprožila

le popravite si klobuk zopet nazaj! „Zidar si popravi zopet klobuk in odide. Trije popotniki pa, kateri so bili zidarjevo Jero opetnajstili, so videli vse. Ko je zidar odišel, poplačajo in potegnejo za njim! „Koliko hočeš imeti za tvoj klobuk, s katerim se tako lahko plača?“ Tako vprašajo zidarja. Ta jim reče, da ga ne more ceneje dati, kakor za dve sto goldinarjev. In glej, našteji so mu jih in so odišli veseli, da so dobili tako veliko vredno stvar za tako malo denarja. Šli so v drugo krčmo. Tam so jedli in pili, kar se je najbolj dalo in ko so imeli zadosti, postavi najstarejši zidarjev klobuk na glavo in vpraša krčmarja: „Je vse plačano?“ „Ne!“ reče krčmar, saj še niste ničesar plačali!“ „Daj sem klobuk“, reče drugi „ti nič ne znaš, jaz sem videl prav, kako je napravil zidar.“ Drugi poskusi in obrača klobuk gor in dol, a vendar je krčmar vedno trdil, da ni še nič plačano. Skusil je tretji, a tudi ta zastonj! Krčmar pa je mislil, da se norčujejo ž njega, pozval je svoje hlapce in ti so vse tri pošteno natepli in jim pomagali iz krčme. Videli so toraj, da jih je zidar prekanil in

se je toraj misel že rano, v srednjem veku, da bi se osvobodila. Da pritrdim, bilo bi dobro, ako bi bila oproščena ta dežela jarma nevernikov, ako bi bila podložna kakemu katoliškemu knezu. A glej tudi v tej misli je šel klerikalizem zopet predaleč. Povzročil je v srednjem veku velike in dolgotrajne vojske, katere nazivlje zgodovina križarske vojske, po znamenju križa, katera je nosil na prsih vsaki boritelj v teh vojskah. Malone po celi Evropi so se zbirali knezi, vitezi in plemenitaši, da bi odrinili tje v svete deželo!

In glej tisoči in tisoči vseh teh je padlo, zopet pod uplivom klerikalizma, tam doli v Palestini, daleč od svojega doma in to vse — zastonj! Zakaj dežela še je danes pod turškim jarmom, toraj v rokah nevernikov. Kako zagrizeno je postopal klerikalizem v teh vojskah, bode pač vsaki lahko sprevidel, ako vam povem, da se je pod njegovem uplivom, potem ko že ni nihče od odrastlih hotel sprejeti križa, toraj iti v boj za Palestino, zbral tisoče in tisoče — otrok, kojih nekateri niso bili stari niti 15 let. In ti naj grejo in osvobodijo sveto deželo, kar je že toliko možakov toda zastonj in brez vsega uspeha bilo poskusilo? To je bila i v zgodovini tako imenovana „otročka križarska vojska,“ nerazumljiva bedarija v zgodovini povzročena samo od klerikalizma. Od teh otrok namreč ni prišel skoraj nobeden več domov, pa še tudi malokateri v Palestino. Sevè ravnal se je klerikalizem pri tem po besedah večnega Odrešenika, ki pravi „Pustite male k meni, ker njih je nebeško kraljstvo!“ Zato jih je spravil pod nož in sploh v smrt, češ, tako bodejo zivali poprej tam gori nad zvezdami nebeško veselje.

(Konec prihodnjic.)

Burski komandant v Ptujju.

Dne 24. aprila je bil v Ptujju burski vodja (komandant) gospod Jooste, kateri je bil od začetka vojske v Južni Afriki, skoraj do najnovejših bitk

da je dobil, ne le svojih sto goldinarjev nazaj, temveč še njih bornih sto. Šli so toraj k njemu. Ta pa jih je že od daleč videl iti in se je hitro dogovoril s svojo ženo. „Jera, jaz se bodem vlegel in ti reči, da sem mrtev! Tine se vleže in Jera ga pokrije z belimi prti. Ko pa pridejo zopet popotniki jezni in hudi, da jih je zidar goljufal, stala je Jera vsa zajokana pri vratih in jim je klicala že nasproti: Moj mož je mrtev, joj meni, čisto je mrtev: „Mi mu bomo že pomagali, da bode vstal, ta goljuf“, tako so govorili popotniki, ko pa so ga videli zares pokritega s prti, začeli so Jero tolažiti in res, Jera se je potolažila in si je pobrisala debele solze. Naenkrat pa reče Jera: „Dragi prijatelji ako mi hočete pomagati, pa ga bodem zopet zbudila. Ravno zdaj se spominjam, da mi je dala teta pred mnogimi leti tako palico, s katero se dajo mrtvi obuditi!“ Tako reče in leti na dilje ter prinese debelo leskovo palico. „Prosim držite mojega ubogega mrtvega moža!“ Popotniki primejo zidarja in Jera ga potegne pošteno trikrat s palico, kakor je bil dolg in širok. „O ti hencano

sam kot poveljnik neke večje čete Burov. Ker nas bode gotovo vsakega zanimalo zopet nekaj zvedeti od junaških Burov in o tej že tako dolgi čas trajajoči vojski, hočemo vam tukaj napisati, kaj je gosp. Jooste kot vodja Burov, pred veliko množico poslušalcev o tej vojski govoril in poročal. Njegovo poročilo se je nekako tako glasilo:

Najprvič je Jooste razmere orisal, katere so vladale že od časa v Južni Afriki, v katerem so se preselili Buri v njo. Buri, ime samo na sebi pomeni kmetje, in to je gospod Jooste tudi povdarjal, da so sami kmetje, so se preselili v Južno Afriko, zapustivši svojo domovino, večina z Holanda. Tam so začeli z motiko v roki, vso svoje premoženje na vozu, katerega so peljali volji, obdelovati tujo, njim popolnoma neznano zemljo. Ker so bili kraji rodovitni in Buri delavni, se je stanje izseljencev v kratkem jako poboljšalo. Lakomni Angleži pa, kateri gledijo samo, kje si bi podvrgli bogate dežele, so tudi hoteli Bure po stari svoji navadi podjarmiti. „Zato pa ne trpi naša vojska“ — tako se glasè besede gospoda Joosta — „dve in pol let, temveč naš boj proti Angležem že trpi 80 let.“ Iz Natala so Angleži prognali Bure v prosto državo Oranje, potem so se Buri morali vojskovati proti njim leta 1877. Leta 1881 so Buri premagali Angleže, a kakor reče Jooste, vse te prejšnje vojske so bile čisto drugače, kakor je dandanašna, ker tedaj so bili Angleži pošteni, ker so stali na njihovem krmilu možje, kateri so bili, kakor na primer Gladstone tudi pošteni. Dandanes pa vsem Angležem ni za ljudstvo, ni za Burske kmete, temveč samo za bogate zlate rudnike Burov in za rudnike dragocenih kamenov Burske dežele. Radi tega so začeli Angleži že pred skoraj tremi letami zbirati na burskih mejah svoje vojake. Buri seve so takoj sprevidili kam pes tace molí in radi tega se je pričela ta dolgotrajna vojska. — Zdaj pa vam bomo po besedah burskega poveljnika samega označili to vojsko, ozirojoč se tudi nekaj

babše“, zakriči Tine in skoči po konci. „Mrtev sem in ti še me biješ!“ Popotniki so se silno prestrašili in so zbežali. Čez en čas pa pridejo vendar nazaj gledat, ali je zidar zares živ. In glej! Tina je sedel pri mizi in jedel klobase, kakor se vsak drugi živ človek trudi s takim težkim delom. „Koliko pa velja ta palica?“ povprašajo vsi iz enega grla. „Te palice ne dam“, reče Tine. Ker pa so ga vsi trije lepo prosili, naj jim vendar to palico odda, reče jim zidar: „No, pa naj bo, ker že s klobukom ni bilo vse v redu, dajte sto goldinarjev za njo!“ Ti trije pa veseli, da dobijo tako palico tako po ceni, naštejejo hitro denar in odidejo. — V tistem kraju pa je bila umrla kraljeva hči in popotniki so to zvedeli in so šli, da bi jo s svojo palico zbudili, da bi si tako, seve zaslužili mnogo denarja. Prvi udari s palico trikrat po njej, a ona se ne gane. Zdaj drugi ukaže služabnikom naj jo držijo in on udari tudi trikrat. Pa vse zastonj. Zdaj še udari tretji, pa tudi brez uspeha. Kralj se razjezi, pokliče svoje biriče in pusti vse tri prav pošteno naklestiti, tako da so se komaj privlekli k

na burske razmere in kraje. Dežela Burov je skoraj taka, kakor so naši kraji, sevè brez tolikih bregov, bolj ravnina. Sedaj v aprilu ali v maju, ko pri nas vse cvete in stoji vsak grm v svoji najlepši obleki, imajo Buri temne deževne dneve in po noči brije ostra in huda burja. Burski otrok mora jezdit 15 do 20 ur daleč v šolo, in to popolnom sam; v šoli ostane po teden dni, ker drugi morajo doma biti vsi pri delu. Sevè da ima že od prve mladosti še komaj 8 do 10 let star s seboj puško v obrambo proti divjim zverinam, in to ne le dečki, temveč tudi dekleta. Mati vzgoji otroka do teh let, ona mu je vse, da celó zdravnik, saj je pot do najbližnjega zdravnika navadno 2 do 300 kilometrov dolga, toraj recimo čez 50 ur peš hoda. Ni se nam toraj čuditi, da stojè med odraslimi možmi med starci celo 10—15 let stari fantje v največjem ognju, to je tam, kjer kapljejo najgostejše angleške krogle. Vojakov nimajo Buri; njihovo celo vojaštvo pri začetku vojske je zneslo samo kakih 800 kanonirov. Burski vojaki so toraj kmetje sami, in njihova deca, da večkrat stoje v njihovih vrstah celo ženske. Vsi ti so pod poveljem oficirov, kateri pa zopet niso nič družega, kakor sami kmetje, k večjemu državni služabniki. Pri veliki bitki ob Tugelu, kjer so Buri tako sijajno natepli Angleže, je bilo povelje burskega generala, toraj najvišjega poveljnika: „Poprej ne sme nihče vstreliti, dokler jaz sam ne bodem napravil prvega strela!“

Toraj kmetje se bojujejo za svoje najsvetejše svetinje, za obstanek svojega roda, za svoj dom, za svoje žene, otroke, za svojo vero! — Kako vse drugače je pri Angležih! Tudi ti nimajo takih vojakov, kakor jih imamo na primer mi. Vsi Angleški vojaki se vojskujejo za denar. Vsak vojak Angležev dobi povprečno plačano na dan 6 do 7 goldinarjev, kar pa ni po vojskinih razmerah in gledè dragote v Južni Afriki itak preveliko. Ta vojak se toraj ne vojskuje za domovino, temveč za denar, in — žalibože za — žganje. „Ti-

k zidarju nazaj, da bi se nad njim maščevali. Ta seveda je vedel, kaj se bode zgodilo. Že od daleč daleč jih vidi Jera priti. „Kje je tvoj goljufivi mož?“ zakriči prvi. Jera reče čisto mirno: „Tam gori na bregu je, ker mora zdravje kuhati!“ Ti pojdejo vsi razburjeni k našemu Tinu ter so ga hoteli nabiti. „Kaj meni mar, če me prav ubijete“, reče Tine. Ako me celega stepete, jaz imam tukaj v kotlu zdravje in se lahko ozdravim! Pa vi se mi zdite tudi nekako bolehavni, počakajte toraj, da najprej ozdravim vas. Kuhal pa je zidar v kotlu smolo, katera je tačas ravno najlepše vrelo. „Ako nas ne bodeš goljufal, no pa nas ozdravi, ker si ti kriv naše bolezní.“ In prvi stopi k zidarju. Ta mu vlije veliki lonec vrele smole za vrat. „Joj meni, joj meni, kriči ta in leti z brega navzdol, čeprav prej od batin ni mogel hitro hoditi. „Še meni vlij, meni zdravja“, prosi drugi in zidar še njemu vlije. Tretji je že komaj čakal, da bi prišel na vrsto. „No, ker si ti zadnji, in se mi zdiš najbolj bolehavni, bodeš dobil največjo porcijo zdravja!“ Tako reče Tine in še njemu vsiple polni lonec za

soče in tisoče angleških grobov najdeš v Afriki“, reče gospod burski komandant Jooste, „katere je povzročila pijanšina in sicer žganjična pijanšina angleških oficirjev in sevè tudi angleških najetih plačanih vojakov.“ Ni se nam toraj čuditi, da tako grozovitno ravna Angleži z Burskimi ženami, katere prisilijo celo k nečistosti, ni se nam čuditi, da je bilo — umorjeno toliko Burskih starcev in otrok, kateri še niti govoriti niso znali. Pred kratkem je moral Kičener, angleški najvišji povelnik, kakor se spominjajo naši bralci, čeprav prisiljen, obsoditi angleškega oficirja (lajtnanta) radi ropanja in radi več umorov v smrt. Ta oficir je bil prej ko se je vojska začela — kovač!

Neki angleški oficir sam piše v angleškem listu, kako se ravna z mladimi burskimi ženskami in dekletami tako le: „V Pretoriji (toraj v glavnem mestu) prisilijo se mlade ženske še stare komaj 12 do 16 let, od oficirjev in od prostakov k nečistosti. Videl sem deklico, kateri se je posrečilo oditi, ko je bila par mesecev ujeta. Stara je bila ta deklica morda kakih 16 let, a njeni lasje so v teh par mescih postali beli, kakor da bi bila preživela že pol stoletja!“ Kako se postopa z ranjenci nam pove gospod Jooste zopet s svojimi lastnimi besedami. Gospod burski vodja je poročal: „Videl sem sam enega mojih vojakov, kateri je imel osem angleških krogel v svojem telesu in je ležal zvijoč se od strašnih bolečin na zemlji a prišel je Anglež in še ga je prebodel s sulico!“ A dovolj naj bode o vseh teh grozovitostih! Poglejmo si malo kako se bojujejo Buri proti Angležem. Od začetka vojske je bilo vsih Burov 40 tisoč, sedaj jih je komaj 18 tisoč. Gospod Jooste pravi sam: „Nekaj od teh 40 tisoč jih je opustilo boj, nekaj jih je bolehavnih, nekateri so se vrnili k svojemu delu nazaj, da nas vojake oskrbujejo z živežem, a nekaj jih spava mirno v hladni zemlji, v preljubljeni naši burski domovini, za katero je morala zapustiti večina — mlado svoje življenje.“

vrat. Seveda še je tretji odbežal s svojim zdravjem za prvima dvema in kakor mi je včeraj povedala sosedova Špeta, kateri je bila Jera tetica na tretjem kolenu in Tine stric, ni prišel nobeden več k zidarjemu Tinetu nazaj.

Nekaj listov iz zgodovine kmetskega stanu.

(Spisal M. Kmetskakri.)

Dalje.

V.

Ko ste brali prejšno poglavje, je gotovo rekel marsikoji bralec: „E, kaj, tedanji davki so bili malenkost, ker so se razni pridelki dražje plačevali kakor dandanes!“ Imaš deloma prav, deloma pa se zelo motiš. Kadar je bila sploh dobra letina, bilo je vse blago brez vrednosti. Manjkalo je namreč železnic in dobrih ladij, da bi ga bili mogli po ceni zvoziti v tuje kraje; tudi so bila nekaj mesta majhna,

Kako pa stoji stvar pri Angležih? Dve sto tisoč mož imajo še sedaj v boju, a treba še je, kakor pišejo angleški časopisi, zopet novih vojakov za Afriko.

Kaj ne, to se nam vidi malo smešno? A gotovo je vse gola resnica. Kako pa, da ne more tolika množica tako malo ljudi premagati? Gospod Jooste je razložil to stvar tako le. Buri so v svoji domačiji, vajeni vremenskim spremembam, oni poznajo pote, tako rekoč „vreme in burska dežela (klima) se vojskujejo samé za Bure.“ Zrak v Južni Afriki je tak, da se vidi vnjem vse drugače, kakor pri nas. Ako je na primer, oddaljena kaka stvar od človeka kakih tristo metrov, vidi se to tako, kakor da bi bila oddaljena tisoč metrov. Vsak, kateri je bil vojak, zna, da se mora, ako se hoče streljati na tisoč metrov puška čisto drugače nastaviti, kakor na tri sto metrov. Ta zrak poznajo Buri prav dobro, Angleži pa ne! Zato pa zadene vsaka burska krogla svoj cilj, večina angleških pa pade več sto metrov zadej za Burami v zemljo. Gospod Jooste poroča: „Mi pustimo Angleže priti tako blizu do nas, da slišimo povelje njihovih komandantov, in veseli nas, ako kateri komandira naj se strelja na tisoč ali še več korakov, med tem ko smo mi oddaljeni komaj tri do štiri sto korakov!“

Kako spretni so Buri, bodemo videli iz sledečih poročil gospoda Joosta. Da bi prekanili Angleže, postavijo Buri za kako grmovje ali za kako skalovje palice, na te obesijo svoje široke klobuke, sami pa si poležejo veliko sto metrov v strani v jame. Potem se pa grozno veselijo, kako streljajo Angleži po njegovih klobukih, kako se počasi tem klobukom bližajo. „Mi pa pazimo v takem slučaju na čas, kedar je ugoden“, poroča Gospod Jooste „in začnemo streljati vsi, a ne v klobuke, temveč v angleške glave! Ako nas je premalo in vidimo, da bi cela stvar bila malo nevarna, postrelamo Angležev kolikor jemogoče, potem pa odidemo prej ko Angleži sprevidijo, od koder so prišle zaušnice. Klobuki so seveda navadno prestreljani

vsled česar se ni toliko povpraševalo za poljedelsko robo kakor zdaj. Kadar pa so razne uime uničile trud kmetovih rok, pokončale živinske kuge govedo ali pomandrili divji Turki žitna polja in odpeljali živino, tedaj je bilo vse grozno drago. Včasih se je žito tako podražilo, da kmeti in celo gospodi niso mogli posejati vseh njiv, ker ni bilo mogoče dobiti semena, oziroma, ker nihče ni premogel toliko denarja, da bi ga kupil. Kruh je bil v tako žalostnih časih zelo redka stvar in kmeti niso Boga zastonj prosili: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“ K pravi moki so mešali zmlete turšičine storže, posušene praprotove korenine in drevesno škorjo. Draginji je navadno sledila lakota, ta dobro znani gost „srečnih“ starih časov. Od leta 1000 do 1499 je ta strašanska šiba božja obiskala našo deželo nič manj kot petdesetkrat; tedaj so umirali ljudje od glada povprečno vsako deséto leto. Draginja je spravljalna kmete v roke brezsrčnih oderuhov, ki so jim potem še to pobrali, kar so pustili gospodovi beriči. Zadolženost poljedelcev je bila v starih časih mnogokrat veliko hujša kakor sedaj.

a naše glave so ostale — cele! Naši poveljniki ne komandirajo ničesar drugega, kakor, vso naše povelje se glasi: „Postreljaj Angležev, koliko je največ mogoče!“ Razložil je tudi gospod Jooste, kako je bilo mogoče, da so Buri natepli Angleže v veliki bitki ob Tugelu. Pustimo ga govoriti zopet samega: „Nas je bilo gotovo samo tretjina. Mi imamo puške Mauzerjevega zistema, (toraj take, kakor so imeli pred par leti avstrijski žandarji!) Smodnik (pulver) je tak, da se pri strelu ne skadi, skoraj popolnoma nič. Skopali smo si jame v zemljo, ker smo zvedeli že par dni poprej po naših patrolah, da pridejo Angleži. Te jame smo zakrili z grmovjem, dračjem in s travo, takò, da se niso popolnoma nič videle. Naši starci, to so naši očetje, naši strici in tako dalje, so prišli seveda tudi z nami. Ti pa niso navajeni streljati s temi novimi puškami, temveč oni imajo še stare puške, katere se nabijajo tudi še s starim smodnikom, toraj s takim, ki se pri vsakem strelu jako skadi. Navdušeni za našo stvar, hoteli so se seveda tudi poskriti z nami vred v te izkopane jame. Mi pa dobro vedoč, da bi nas vsaki strel iz njihovih pušk po svojem dimu izdal, smo jim ukazali, naj se postavijo tisoč korakov za nami na bregu, in se naj tam poskrijejo za skalovje, češ, ako bode treba bežati bodejo lažje odišli. Ko so se bližali Angleži, začeli so ti naši starci v svojej navdušenosti streljati, da je bilo veselje. Cela njihova postaja je bila v dimu. Angleži so mislili, da smo mi vsi tam gori na bregu in so streljali vsi tje gor, s puškami in kanoni. Mi pa, toraj naš celi oddelek je ležal mirno v jamah, ne da bi sprožil eden od nas puško. Ker je bilo naših starcev malo, in so se jim zdele angleške krogle vendar le pregoste, so pobegnili z brega. Angleži misleč, zdaj smo zmagali, pa jo potegnejo za njimi, to je ravno proti nam. Nas je bilo skritih v jamah kakih 10 tisoč mož. Ko so prišli Angleži na dva do tri sto metrov blizu nas, vzdignil je naš najvišji po-

velnik svojo puško in napravil prvi strel. In to je bilo našo povelje. Zdaj pa smo streljali vsi in tako hitro, da so postale naše puške tako vroče, da se ni smel nobeden strelec dotakniti puškine cevi, ker bi se bil drugače opekel. Ta sprejem je bil za Angleže seveda nepričakovan strašanski. Merili smo najprvič na oficire potem na konjenike na zadnje pa smo streljali na vse! Več kakor dve tretjine Angležev je bilo ranjenih ali mrtvih, drugi so pobegnili. Mi pa nismo šli za njimi, ker smo bili lačni in žejni, naše puške vroče, bajonetov nimamo in kaj je največ, vedli smo, da je stalo zadej za Angleži blizu osem tisoč mož rezerve, kateri so bili čili in čvrsti!“

Tako poroča Gospod Jooste, ki je bil sam pri tej bitki navzoč!

Omenili smo že o zraku v burski državi in kako on upliva na streljanje. To seveda so spoznali tudi s časom Angleži. Da bi se toraj navadili na to streljanje, delajo poskuse in streljajo v cilj. Da pa bi videli, kako upliva njihovo streljanje na živi cilj, spravili so skupaj 70 transvalskih koz. Te koze so pri Ladismitu privezali na nekem bregu za drevje in grmove ter so streljali s kanonov s šrapnelami (krogla ki v zraku razpoči) skoraj celo uro na nje. Ko so mislili, da bode dovolj, šli so gledat, kako je uplivalo njihovo streljanje misleč, koze so vse mrtve. Pa glej, na mesto 70 mrtvih koz bilo je 71 živih. Ena koza je bila namreč med streljanjem povrgla dvojčke, in le en stari kozlek je bil mrtev, pa še ta ne od streljanja, temveč bil se je s vrvjo (s štrikom) zadrnil.

Od koder pa vendar dobavljajo Buri svojo strelivo in svojo obleko? Pustimo o tej stvari zopet govoriti gospoda burskega komandanta samega: „Streliva nam Burom ne bode zmajnkalo, dokler še so fabrike za strelivo na Angležkem. Ako mi Buri nimamo patronov pa pošlemo odelek od nas k najbližnjemu železniškemu mostu. Tega spustijo naši vojaki v zrak in

Kmet, premisli dobro sledeča vprašanja! Ali so odvetniki in politikujoči duhovniki iznašli železnice, hitre ladije in razne potrebne stroje? Kupujejo li tvoje pridelke mašniki in jezični doktorji? Ne, ker župnikom in prelatom si povsod kupil ali daroval prav lepih kmetij, a advokati so večinoma vsi veleposestniki in grajščaki. Sadove tvojih krvavih žuljev kupujejo skoraj edino le meščani, uradniki, učitelji in fabriški delavci; ako bi navedenih stanov ne bilo, bi ne mogel ničesar spraviti v denar in moral bi se zopet podati v farovško in grajsko sužnost. A meščanski obrtnik in fabriški delavec sta zopet od tebe precej odvisna, ker kupiš veliko od njih izdelanega blaga. Zato se lahko reče, da je med kmetom in obrtnikom tako močna in potrebna vez, kakor med možem in ženo: nobeden ne more brez drugega lepo in dobro izhajati. Zdaj bodeš menda spoznal, kake ničvredne, podle duše so oni ljudje, ki hujskajo kmeta nad meščana. Ali si zaslužijo taki hujskači prelepo ime „kristjan“? Nikdar ne, še celo priimek „ajd“ je za nje predober.

Vrednost „desetine“, visokost raznih davkov in težavno pot da bogastva lahko spoznamo iz sledečih dveh vzgledov. — V 14. stoletju so morali podložniki, kateri so se hoteli od desetine odkupiti, plačati za mernik (mecen) pšenice 20 krajcarjev, za mernik rži 12 in pol krajcarja, za mernik ovs 8 in četrt krajcarja, za vedro vina 7 in pol krajcarja, za 30 jajec 1 krajcar, za 3 piščance 1 krajcar, za kokoš 1 krajcar, za pitano svinjo 25 krajcarjev do 1 goldinar. Iz knjige „Trubars Briefe“ izvemo, da se je leta 1543 dobil v Celju mernik (mecen) pšenice za 10 in pol krajcarja, mernik rži za 8 in pol krajcarja, mernik ovs 5 krajcarjev, a mernik prós 4 krajcarje; kozlička si tedaj lahko kupil za 2 in pol krajcarja, kapuna za 1 krajcar ter kokoš za pol krajcarja; gospodinja je morala zbrati 40 jajec, ako je hotela za nje izkupiti 1 krajcar.

Seveda je bil stari denar malo težji od našega, in je imel goldinar (rajniš) samo 60 krajcarjev.

(Dalje prihodnjič.)

angležki vlak, kateri pelje za Angleže strelivo, seveda mora obstati pred mostom. Lahko nam je premagati vlak in se polastiti angležkega streliva, katero prav dobro znamo porabiti.“ Tako si toraj pridobivajo Buri potrebno strelivo. A znamenito je tudi, kako so Buri dandanes oblečeni. Malone vsi Buri so v angležkih uniformah. Te dobijo ali z gori omenjenih vlakov, ali pa od ujetih angležkih vojakov! Gosp. Jooste pravi: „Mi ne storimo vjetim angležkim vojakom ničesar. Mi jih ne postreljamo, kakor Angleži postreljajo marsikaterega ujetega Bura, temveč in to nam seveda mora biti dovoljeno, mi jim ukažemo sleči hlače, škornje, bluze (suknje), potem pa jih pošlemo včasih v samih srajcah gospodom angležkim generalom nazaj! Taki vojaki se seveda v drugič ne vojskujejo tako navdušeno proti nam, in celi oddelki vržejo, ako se nam posreči, da pridemo čisto blizu njih, vse orožje na tla, in vzdignejo večkrat kleče obe svoji roki gor, v znamenje, da se nam udajo! — Potem pa vsklikne gospod burski komandant: „Mi Buri smo častili naše sovražnike, dokler so bili pogumni, a danes so pogumni Angleži pokopani!“ A zakaj pa vendar že ni ta vojska končana, bodejo vprašali bralci „Štajerca.“ Tudi te vzroke je povedal gospod burski vodja. Davno bi že bili morali Angleži opustiti ves boj, davno bi že bili morali pripoznati Burom njihovo prostost in neodvisnost, ako bi se bile zavzele druge države za Bure. A druge države se ne zavzemejo za Bure, oh ne! podpirajo celo Angleže!

Zjedinjene države v Ameriki podpirajo najbolj Angleže. Za Bure in za Angleže je v tej vojski največjega pomena konj. In ravno konjev največ manjka Burom. Angleži pa jih dobivajo največ iz nemškega cesarstva, z Rusije, pa tudi z Avstro-Ogerske. „Med tem ko to govorim“, povdarja gospod burski vodja, „se zbirajo na Ogorskem konji proti nam, med tem ko mi vi vsi skazujete vaše srčno strinjanje z našimi težjami, se spravlja morda tisoč avstrijskih konjev tje dol v našo lepo bursko domovino, kateri pa niso namenjeni Burom, temveč Angležem!“

To je poročilo gospoda Joosteja, kateri je odišel iz burske vojske s tem namenom, da hodi po celem Evropi od mesta do mesta, da bi nabral s tem denarnih podpor za burske svoje sobrate in trpine, za uboge trpeče žene in otroke. Konečno še se zahvaljuje gospod Jooste za izkazano mu sočutje in za podpore trdeč, da Buri ne bodejo pustili svoje dežele podjarmiti in da se ne bojè, ako bode trpela vojska še 20 let. Vso mirovno poganjanje v zadnjem času nima nikakega pomena, ker Buri ne bodejo prej opustili boja, dokler se njim ne dovoli popolnoma svoboda. Vse angleške, v Južni Afriki postavljene trdnjave Burom ne škodujejo ničesar. „Sedaj vsaj vemo“, reče g. Jooste, kje najdemo Angleže, katere smo poprej morali še iskati!“ Konečno naj še vam bode povedano, na čegavo pomoč se upirajo Buri najbolj. Pustimo zopet govoriti gospoda Joosteja samega. Končal je gospod nekako tako: „Prijetelji dragi! tam doli v naši lepi burski domovini je mnogo solz, mnogo grobov, grobov, v katerih počivajo naši starci, oh pa

tudi naša mladina! Blizu dvanajst tisoč nedolžnih otrok, kateri še niso govorili, in kateri so pomrli vsled angležke surovosti, prosi za nas tam gori nad zvezdami. Mi ne bomo naše stvari zapustili, zaka tam gori nad nami je moč čez vse moči, mi nečemo ropa, mi nečemo uboja, mi hočemo samo našo pravico, našo prostost, ker boljše je za nas, ako sm vsi mrtvi, kakor pa pod ljudskim, tujim jarmom!“

Razne stvari.

Ubogi kaplani. Ker dobivamo iz vseh spodnještajerskih krajev dopise, z jako, jako čudno vsebino, moramo že na ljubo teh dopisnikov spregovoriti par besedi o tej kočljivi stvari. Zares ni nam ljubo, da moramo to stvar pretresati, pa ker to dopisniki, zopet in zopet od nas zahtevajo, naj pa jim bode vendar le vsaj deloma spoljena volja, kolikor nam dopušča čas in prostor. — Ubogi kaplani! Res je tako! Marsikateri naših mlajših duhovnov, kakor vidimo iz dopisov, je zares tak, kakor bi moral biti vsak pravi naslednik Kristusov. Ne vtiče se v nobene politične agitacije, v nobene nacionalne prepire, živi popolno samo za svoj sveti in lepi poklic v prid dušam odraslih, še bolj pa seveda v prid naši mladini. Saj ravno mladina srka v svoje mlada srca od njega dobro in lepo seme v šolah. Rečemo, marsikateri kaplani, ker dobro vemo, da niso vsi taki, kakor bi morali biti. A vendar tem dobrim, tem častnim vrednim gospodom duhovnikom na ljubo, in kakor že omenjeno, na zahtevanje mnogoštevilnih dopisov, od katerih so nekateri celo taki, da si upamo celó trditi, da so pisani, ali pa vsaj diktirani od samega katerega takega trpina, hočemo to stvar pojasniti, čeprav bi se take stvari morale v farovžu med gospodi samimi poravnati. — Naši kaplani imajo povprečno mesečne plače komaj 18 do 25 goldinarjev. Od teh so prisiljeni plačevati na mesec bogatemu gospodu župniku najmanj 16 gld. ali pa še več za hrano ali košto. Maše se dandanes malo plačujejo, krst in poroko pobere g. župnik sam; pri večjem pogrebu dobi g. župnik 40 do 70 gld. (dopisi na razpolago!), gospod kaplan pa, vselej samo po dva goldinarčka; mežnar seve mora biti s kakimi „seksarji“ zadovoljen. A vsi so imeli isto pot in skoraj isto delo. — Tak gospod kaplan je toraj navezan na to, da mora jesti, kar se „gospodični“ farovski kuharici poljubi, ali včasih stradati. Saj nam je znano kako ravnaajo take „gospodične“ z gospodi kaplani, kateri se njim, ker so si svesti svoje stanovske časti ne uklanjajo! Prav tako namreč, kakor mačhe. Tukaj bi se potezoval „Fihpos“ ti zaslepljena stvar, tukaj! Zdaj pa le hitro brbljaj, da smo lagali, le odgovori nam, mi te prosimo, predrzni se trditi, da ni vse tako, ali pa vrži po tvoji stari navadi puško v koruzo! Mi pa prosimo dotične naše dopisnike naj nam ne zamerijo, ker nismo dopisov priobčili dobesedno, temuč samo namignili površno. Za pozneje pa si pridržimo pravico, si stvar bližje ogledati in to umazano perilo z lugom temeljito oprati.

Novi vlak (cug) v Ptuj. S prvim majem prične voziti novi vlak iz Ptuja. Odpeljal se bode iz Ptuja vsaki dan ob šesti uri 13 minut zjutraj. Na Pragerskem se ta vlak ne bo ustavil. Zvezo bode imel s koroškim vlakom, kateri se odpelje iz Maribora ob sedmi uri in 20 minut zjutraj. V Gradec bode zgoraj omenjeni vlak došel ob deveti uri 25 minut zjutraj. Ta vlak bode imel vse razrede.

Za Bure je nabral g. Jooste, burski komendant v Ptuj s svojim predavanjem lepo svoto namreč 479 kron. Bog daj, da bi se obrnila burska vojska na boljše in da nebi teklo tam doli v Južni Afriki toliko nedolžne krvi!

Poročilo ptujskega sejma. Dne 23. aprila priglasilo se je na živinski sejem 387 konjev in 951 govedi. Promet bil je jako živahen in cene srednje. Blago se je razposlalo na razne strani. — Prihodnji živinski in svinjski sejem bo v sredo dne 7. maja.

Kakšni so sovražniki „Štajerca.“ Na meji dveh far v Savinski dolini leži hiša posestnika K., ki je sicer vseskozi pošten in priden človek, a vendar bi se ga g. župnik iz G. rad odkrižal. Z vso silo ga hoče vriniti fari v M., čeravno je že od davnih časov zapisan v G. — K. je najbrž premalo bogat in za ofre za „dober namen“ premalo zavzet. Sicer zmiraj se g. župnik ljudij iz K.—jeve hiše ne brani, n. pr. ako se v njej narodi otrok, ga že krsti, seveda iz same ljubezni do nedolžnega angeljčka, ne pa kakor pravijo hudobni jeziki — oj ti pokvarjeni svet! — zavoljo denarja, ki tako prijetno žvenketa, v botrovem aržetu. Nekaj drugega pa se je pripetilo pred kratkim časom. Dobrosrčni K. je vzel pod svojo krščansko streho neko ubogo staro iz občine M. Nankrat se je sirota naveličala zemeljskih težav in se preselila v večnost. Gospodar se je zato podal v G. župniku naznaniti smrt in prositi naj ubožico po krščanski navadi pokopljejo in ji na zadnjem potu malo pozvonijo, ker je tudi on z drugimi farani vred moral plačevati zvonove. Pa „božji namestnik“, namesto da bi pohvalil usmiljenega moža, postal je hud, ni hotel o pokopu in zvonjenju ničesar vedeti ter je zahteval, da morajo odnesti mrliča v sosednjo faro M. Posestnik K. je sedaj šel k županu v M. in mu razodel celo zadevo. Nato je šel župan sam prositi župnika, naj dovoli pogreb, pa ni nič dosegel. Tudi ko se je župan drugi dan zopet oglašil s prošnjo, ni mogel izprositi za siroto malega kotička, na pokopališču kateri nikakor ni župnikova last, ampak farna. Pri zadnji prošnji, katera je bila precej burna, je slišal nekdo, ki je stal blizu farovža, grozne besede, ki se nekako tako glasijo, da se naj ubožica šintarju da. In končno so mrliča brez župnikovega dovoljenja pokopali. Zakaj pišem o tem prežalostnem dogodku? Samo zaradi tega, ker je navedeni župnik zagrizen klerikalec in tako „svet mož“, da sovraži iz cele svoje duše vse napredne liste, posebno tebe neustrašeni „Štajerc“ ima v svojem velikanskem želodcu. Vsi časopisi, ki nočejo podpirati klerikalnih pijavk, so mu brezverski in ljudstvu nevarni. Zato mu pa, gospod urednik, pošljite par listov, da bo spoznal,

da je „Štajerc“ najmanj stokrat bolj kristjanski kakor vsi njegovi nasprotniki skupaj. — Če pa kdo misli, da je župnik, ki noče verjeti, da katekizem priporoča pokopavanje mrličev najti u Gomilskem, ta bo „ferdaman“ alipa mora plačati krono za ustanovo (štiftengo), iz katere bi se naj plačevali pogrebi ubožcev. Erinija.

Iz Konjic poroča se nam: Gotovo so vsakemu znane slike na steklu, kaširane z porcelanasto stavbico „svete družine“ in z malo muziko, ki dolgočasno ponavlja dve cerkveni pesmi! Gotovo je h marsikateremu častitih bralcev prisopihal mali, krivonožni žid, obtežen z dvema ali tremi takih kapel in se predrzno vsilil Vam v obiteljski krog kot cek najhujše sorte, kterege se ni mogoče obraniti! In istina, žalostna istina je, da se je prodalo od raznih krivonosih tvrdk čez 1200 teh slik v našem okraju! Kako bi pa to mogoče bilo? vprašal me bodeš, radovedni bralec. Da, tem je taka le! Zviti, jako sladki mladenček opazoval je duhovščina, ki se jako zanima za konzumna društva, ki ne le, da so s samimi židi v zvezi, ampak da se z njimi zvežejo v propad katoliških domačih tergovcev in obrtnikov — in da je večkrat videti bilo, kako prijateljsko občuje umazani nevernik z našimi dušnimi pastirji! Toraj prvi pot teh zvutih dihurjev bil je k svojem duhovskemu prijatelju, — potem pa v kmečke hiše in kočice na vse strani, kamor komaj lisjak pripleza! Seveda zdaj že z priporočilom — in tako priporočenje je bilo za marsikaterega merodajno! Navesiti si je pustil sliko ali kapelo za 30 K, 36 K in še višje in podpisal kupovni list, da je slika tako dolgo imetje prodajalca, dokler popolnoma plačana ni, tako da, če bi kmetič za 30 kron kupljeno blago že 29 kron plačal, in ravno v zadregi bi te ostale zadnje krone plačati ne mogel, lahko žid sliko dalje proda, brez da bi že plačanih 29 kron verniti mogel! Prodajalo se je seveda za gotovo plačilo in na obroke, seveda je mogla „ara“ že sama tako visoka biti, koliko je cela vrednost slike stala, zguba prodajalčeva je toraj izključena! Če na večkrat ni padel na ljudi, ki lahko kupijo, vzel je pomoč v svoji stiski k tej zvijači: pribil je sliko na steno, zaigral si s to znano božično pesem, pokleknil, stegnil svoje umazane parklje, obračal svoje mačje oči kmalu na sliko in na obraze ostrmele hišne matere in zopet doli na svoj žep, v katerem je zdaj že svojih 30 srebrnikov čutil, mrmljaje k temu nerazumljivo molitev in zmagal je! Dobil si je aro, zraven pa še jajca in masla in podpisani hrovatski ali nemški listek, kterege kmet niti umel ni, in pobrisal jo je s svojim zaničevalnim smehljamem! Ta gospodič, se je pa tudi ni zglihati dal, popustil ni od cene prav za prav nič, ker le list govori, in mora se v določenih mescih na Dunaj tak ali tak polna vsota plačati. Koliko pa sploh veljajo te kapele? Narejene so na Češkem in romajo potem v židovske roke na Dunaj in stanejo v kupu na debelo na Dunaju 9 kron in ceneje; voznina sem stane 60 helerjev za eden komad in pri večji pošiljavi manj, tukajšnji trgovci prodajajo te slike za 11

kron in židovski „hauzirarji“ pa za 30 in 36 kron! Goljufani ste toraj, dragi kmetje in kmetice za najmanj 19 oziroma 25 kron. Pri 100 slikah odneslo se je toraj iz vaših žepov čez najmanj 2000 kron, vse v židovski koš, ki je brez tla. Varujte se toraj tujih, ogerskih židovskih agentov, hausirarjev in sploh nepoznanih sleparjev; tudi pri nakupovanju strojev, in orodja posebno pa srečk ali lozov, goljufani ste na vsak način! Žalibog ne svari vas nihče, kako sveto dolžnost zanemarjajo toraj vaši voditelji — posebno duhovščina in žalibog tudi postava: Mali tati se obesi, — veliki se pa spusti. Pred nami leži ravno kupni list tvrdke M. J. Jonas na Dunaju, kterege je dal znanemu tukajšnjemu kmetu neki agent te tvrdke in sicer, da je lažje svoj židovski rod zatajil, se je predstavil in podpisal z imenom „Kozliček“! Ta Kozliček je z kmetom zabarantal znano sliko za 28 kron in stavil pogodbo, da če kmetič sliko do 1. oktobra 1901 plača, si sme 6 kron pri plačilu odračunati. Takoj čez nekaj dni pisala je omenjena tvrdka našemu prijatelju drugi kupovni list, brez da bi omenjene pogodbe zaradi odračunjenja 6 kron omenila. Kmetič temu ni primeril nevarnosti, in tudi ta drugi list samo shranil. Dne 1. oktobra pobral je zadnji vinar in izplačal tvrdki na Dunaj celo svoto dolžnih 22 kron in si mislil: hvala Bogu, zdaj je konec, ne boš me pa več opetnajstil. — Pa zelo se je zmotil. Nekaj dni potem tirja ga tvrdka za dolžnih ostalih 6 kron in mu preti s tožbo in s stroški. Tega se pa nismo bali, kajti Kozličekov kupovni list je bil dobro hranjen in odgovorilo se je židovski firmi dostojno in veljalo je. Stari žid pa togoten, da mu je krivičnih (?) 6 srebrnikov ušlo, pisal je kmetu tako le pismo, katero s tem deloma ponatisnemo.

Dunaj 1. mare 1902.

Gospod N. N. v

Mi smo Vaše pismo prejeli in takoj Vaš račun pregledali, ter zraven Vašega imena našli da beseda »kmet« označuje Vaš značaj. Zdaj se mi čez Vase pismo nič več ne čudimo, kajti od enega »kmeta« vendar ni družega pričakovati, kakor svinjsko zarobljenega tepca — in zatelebanu pismo. Kmet ostane kmet, ako on sedaj v hlevu gnoj skupaj praska, ali pa če on v krčmi pijan pod mizo leži, to je nam vse jedno. — Vaše prašanje, če smo mi s svetim Leopoldom v žlahti, je trapasta kmečka ideja (trottelhafte Bauernidee), kajti mi smo vendar židje, in kot taki smemo mi pač takega bedastega kmečkega zanikerža kakor ste Vi, rabiti za čevlje snažiti, nikakor pa ne s svetim Leopoldom v žlahti biti. — Kar se pa tiče Judeža Iškarjota, smete Vi istemu dušo iz spodnjega života izsrkati, — mi nimamo proti temu nič, samo nas pustite pri miru! — Vaš račun smo hitro poravnali, podarimo Vam še dolžnih 6 kron in si pridržimo pravico proti Vam pri državnem pravnistvu kazensko ovadbo zaradi obrekovanja in razžalenja časti vložiti. — Spoštovanjem, M. & J. Jonas, Dunaj.

Pfuj! te bodi, nesnaga nečimerna in v hlev s takim svinjarijami. Ti se predrzneš čez naš kmečki stan kaj takega ziniti? Vam pa zavestni kmetje, kateri na svoj težavni, pa pošteni stan držite, svetujemo: Ven ž njimi iz hiše, naj ne oskrunjajo taki zaničevalci zrak naših domačij! Naj se ne bogatijo krivično z našimi, težko in krvavo zasluženimi krajcarji. Postava, kje si? Zakaj nas ne rešite takih oderuhov?

Ne trebamo hauzirarjev, agentov, židov in sleparjev Postava ven, naprej!

Iz Leskovca v Halozah. (Odgovor dopisniku „Domovini“ z dne 18 aprila t. l. — Stoklas, veleznar naš občan se je s svojim dopisom Leskovčanom pralepo zahvalil za svoje „častno občanstvo.“ Sprevidemo, da Stoklas ni vreden, da bi se pečali več ž njim v javnem časopisju, a vendar hočemo našim vrlileškovskim naprednim kmetom popraviti jim od njegov povzročeno krivico. Dopisun v „Domovini“ blati vlega našega drugega občinskega svetovalca, češ, prišel je v odbor po sili. Hoho! ta pa je bosa! Ta gospodar je bil enoglasno, pri javni volitvi, v prvem razredu, toraj od istih, kateri največ plačajo davka izvoljen v odbor! Ti Stoklas pa pomisli, kako si postal častni občan? No, zakaj pa ne odgovoriš ako se ti je v „Štajercu“ javno predbacivalo, da se se z vijačo pritepel v občanstvo? Zakaj nam ne dokažeš, da ni istina, da ni vedela polovica odbornikov kaj da podpiše, ko so tebe imenovali častnim občanom! Sram te bodi! „Bahača in zvijača“ imenuje v javnem listu, tistega, kterege si več nego dve určakal sam, da bi te gnal v svojo klet. Sram te bodi s katerim si šel po sili v vrh tje gor v Okič. Ali še veš, kako sladko si mu tam govoril v lica? Ali še veš, kako si se bil pri njem njegove pošteni kapljice, katere še je vendar od volitve nekaj več kakor pol polovnjaka ostalo nasrkal? In to v pošteni družbi! Ali še veš, kako si se mu hlinil? Hitro si praznil kupice, pa ne da bi šel „štenkat“, kako si zadnjič rekel, da se ti je treba napiti, ako hočeš iti „štenkat“, pač pa da bi šel s tvojimi klerikalnimi bratci, katere si hočemo prihodnjič sposoditi, študiradopisa v „Domovino“. Kako grozno zabita pač mora biti nazadnjaška „Domovina“, da sprejema tvoje dopise s katerimi namesto, da bi ubogim Haložanom pomagagal, odganjaš kupce. Vse Leskovčane vprašamo komu se je poslalo od vas vino od kupcev nazaj? Kje je le eden, kateri je dobil svoj pristni, žalibos tako težavo pripravljeni pridelek nazaj? Stoklas imeni na dan, drugače pa lažež! Leskovčani, ali s vam ne odpirajo oči, kakega človeka imate med seboj? In ta naj podučuje vašo deco? Ta, kateri va in vaš edini pridelek, vaše vino blati po časopisih Leskovški ubogi trpini morejo potisniti vsaki svoj krajcar v težavnem svojem boju proti trsni uši v vino grade, Stoklas pa piše v „Domovini“: „Vsak javno nameščen služabnik se potrudi, da si poišče boljši kraj. Vinski kupci pokazali so Leskovcu hrbet in kupujejo celvagone po Slov. goricah in drugih krajih. Javna tajnost je, da se je mnogo „nesprejetega“ vina od železnice nazaj v Leskovec zvozilo!“ Tako lagati to je preveč; Stoklas dokaži! Tudi ti si javno nameščen služabnik — poišči si prosimo te boljšega kraja. Idi le idi, kupci pa, ki nas in naše pošteno blago poznajo bodejo prišli, kakor vselej k nam, več jih pa bode gotovo prišlo, ako — ti ne bodeš med nami. Zdaj pa še nekaj! V „Domovini“ stoji: „Komaj je Stoklas napravil požirek vina, že so se mu očitale razne mogoče in nemogoče stvari!“ Stoklas! Stoklas,

to pa je bil kravji požirek, saj veš kako si popletal! Ako pa je leskovsko vino tako močno, da se ti je samo od enega požirka kadilo tako močno pod klobukom, zakaj pa je potem obrekuješ. Tvoje „uspešno ugovarjanje“ je bilo tako, da si pijan nekaj jeclal, česar sam nisi razumel, „uspeh“ pa je bil, — da so ti poštenjaki pomagali s krčme! „Ravninci“ so popolnoma pošteni in imajo zaupanje vseh, saj so malone vsi v novem odboru, tebe pa seveda boli, da si kakor v duševnem življenju tudi od občinskih volilcev spoznan kot — ničla! Le gledaj, da „ravninci“ ne poiščejo gospoda, kateri bode stopil tvojemu delovanju na rep, ali pa ti pomagal zopet tje dol od koder si prišel! Stoklas bodemo se še videli, in sicer v neki pikantni stvari! —

Popravek. Poročali smo zadnjič pod naslovom „finančni položaj mesta Ptuj“, da se je izrekla gospodu županu Orniku enoglasno od vseh volilcev zaupnica. Ker je bilo več kakor 300 volilcev navzočih, nismo morali zapaziti, da so glasovali med temi trije namreč g. S. Huter, g. J. Fürst in g. J. Steiner proti. Kakor smo zvedeli še je bilo to nasprotovanje le iz osebnega sovraštva. Toraj povdarjamo: tri sto zbranih volilcev je zaupalo gospodu županu, trije pa iz osebnega sovraštva ne! . . .

Roparski napad. (Pri Laškem trgu). Nenavadno predrzen rop se je izvršil dne 22. aprila ob 11. dopoldne na okrajni cesti med Celjem in Laškim trgom blizu vasi Tremerjev. Tam je zaskočil neki potepuh pot kmetici M. Lečnik iz laške okolice, jo pobil s kamenom na tla ter jo oropal za 12 gl. Ropar je nato slekel svojo krvavo srajco, jo vrgel proč, ter šel naravnost k brivcu, kjer si je dal obriti brado. Tudi je prosil brivca, naj mu preskrbi srajco, češ, da je svojo zavrgl, ker je bila zamazana. Brivec mu je ugodil, zakar ga je ropar dobro plačal. Ker je pozneje tudi v gostilni trosil denar neobičajno, prišli so ga takoj, ko se je raznesla vest o zločinu. V ječi je slekel tudi telovnik ter ga skrnil. Napadena, ki je mati 5 otrok, se bori s smrtjo.

Iz Št. Jurija ob Taboru. Imeniten dečko si, ljubi „Štajerc“! Vsi, ki vemo, da smo prosti ljudje ne pa živina, katera se mora na ketinah voditi, prebiramo te z veseljem, a sovražniki tvoji imajo pred teboj grozen strah, saj dobro vejo, da se bojuješ za pravico, in sovražiš hinavščino. Ker pa naše klerikalne pravke zelo muči slaba vest, zato se tebe posebno bojijo. Da bi bili malo bolj na varnem, ustanovili so si nekako družbo, ki ima namen, preganjati tebe, vrli „Štajerc“ in pa kranjskega „Rodoljuba“. Ta „verska“ družba sliši na ime „Taboriti“, neustrašeni zatiralci „Štajerca“ in „Rodoljuba“ ter sestoji iz nekaj nedolžne in neiskušene mladine, iz lepega števila bivših in zaružavelih devic in nekaterih znanih čukovponočnjakov. Glavna naloga te družbe je prav za prav zbiranje svetlih kronc za „Fihposa“ ali kakor mi pravimo: za Laž-Dom; sejanje sovraštva in obrekovanje se zahteva od udov še le v drugi vrsti. Vrednost ustanoviteljev in najvažnejšega dela njenih članov, spoznali bode te iz teh le vrstic. Dne 13.

aprila t. l. imeli so naši „Fihposarji“ v zloglasnem „Podrepniškem domu“ gledališko predstavo (teater)-Pred komedijo je bojevite fante navduševal vranski g. kaplan. Po igri bila je, kakor navadno, vsa družba pijana. Vinski in šnopovski duhovi pa so zelo hudi, in zato se je hitro začel krvav pretep z bikovkami in iz drota spletenimi štriki. Po noči so kazali Fihposarji svojo pobožnost in omiko s tem, da so tako hudo kleli, se priduševali in sakramentirali skozi vas, da je bilo vse po konci. Vso zadevo ima že c. kr. žandarmerija v rokah, in konec igre bo najbrž ta, da bojo pri sodnji dobili nekateri srboriti Taboriti pošteno po r . . . i. — No, hvala Bogu, hudiču pa prav dolgo figo, takih sovražnikov se „Štajercu“ pač ni treba bati! Vas, g. urednik, pa še prosim, da mi daste v priložnosti toliko prostora, da prav lepo narišem našega Obertaborita. Ne bode Vam žal, ker ta mož je velik, debel in se od maščobe kar sveti. Toraj na svidenje!

Nasprotnik hinavcev.

Zunanje novice.

Zločini in nesreče. V Londonu je pogorelo poslopje neke tiskarne; 7 oseb je v plamenu našlo smrt. — Neki severno-ameriški parnik je bil v bližini Ohije pogorel; ponesrečilo se je 60—70 oseb. — Iz Guatemale poročajo o grozovitem potresu. Mesto Amatulan je popolnoma uničeno. Čez 500 oseb je le v mestu Quezaltenaugo ubitih. — V Cavalese (Južno Tirolsko) je tolkel neki blaznik glavo svoje tete toliko časa ob zid, da je ubožica umrla. — V Oldenburgu je ustrelil ravnatelj neke banke, van Baden-Bruno sodnika Beckerja, ker je isti vodil neko obravnavo proti njemu. — Hči magdeburškega krvnika Reindelja je ušla iz hiše in se pustila vzdrževati od nekega bogatina. Ker je pa punica postala naposled predraga, naznanil jo je bogatin, da mu je pokradla nekaj demantov. Sodišče jo je oprostilo, ker se to ni dalo dokazati. Le radi vlačuganja bode sedela 14 dni. — V Novo-Aleksandrowskem okraju je bila zadnjič napadena cela družina od roparjev. Vseh 7 članov družine so roparji žive sežgali.

Kaj se človeku na Dunaju lahko pripeti. „Kdor hoče na Dunaj, pusti naj svoj trebuh zunaj“, pravi slovenski pregovor. A to dandanes ne zadošča več. Treba je vzeti seboj tudi uradno potrjeno legitimacijo, zakaj damam se more sicer pripetiti, da jih zgrabijo kot navadne vlačuge, peljejo po glavnih ulicah kot zločinke sredi dveh treh policajev ter jih končno še zdravniško preiščejo. Gospodom pa se lahko pripeti, da jih kak policaj aretira in eskortira pri belem dnevu v ječo, brez najmanjšega povoda. Dne 18. p. m. so na glavni pošti nekega gospoda W. J., ki je državni uradnik, brez sence povoda zgrabili kar trije redarji in ga tirali najprej na prvo sražnico, potem na policijsko ravnateljstvo. Tam pa se je izkazalo, da so se — zmotili. Na Dunaju se policaji radi zmotijo — zato pozor!

Mož je gospodar! Simon Urszu v neki saski vasi

je bil hud gospodar. Zabajal pa je v gostilnice in zapil polagoma ves svoj imetek. Nedavno je prišel pijan domov. Žena ga je kregala radi njegove lakomnosti, Urszu pa je vzel sekuro ter ji razklal glavo. Ker je še živela, jo je s toporiščem pobil docela. Orožniki so ga zvezali in odvedli v zapor. Ko ga je vprašal preiskovalni sodnik, zakaj je ženo ubil, je Urszu odgovoril: „Ker mi je ugovarjala. Pa če se oženim še enkrat, ubijem še drugo ženo, ako mi bo ugovarjala, kajti mož je gospodar v hiši!“ Urszu je pijanec, ki je zapil ne le ves svoj imetek nego tudi svojo pamet.

Pes je ohranil psu življenje. Na Saksonschem v občini Lomatzsch je lajal pred gostilno majhen kodrast pes ter vselej odhitel in s cviljenjem zopet prihitel. Neki gost je to opazil ter šel za psičkom in kmalu je zapazil, da se malo dalje od hiše v vodi topi velika doga (psica) in ne more splezati na strmi breg. Gost se je nagnil, prijel psa, ter potegnil na breg. Doga se je stresla in takoj zbežala, zato pa je kodrež veselo skakal in lajal okoli rešitelja, a potem jo je tudi pobral za dogo.

Stoleten samorilec. V pariškem predmestju Bellville stanujoči Martin Cosnard je praznoval pred kratkim svoj stoletni rojstni dan; bil je zdrav in še jako čil. Pred par dnevi pa se je obesil v svoji sobi. Imel je namreč jako černo, tudi že 78 let staro hčer, katera se je vedno prepirala z njim in je zahtevala, naj ne ostaja zvečer po gostilnah. Starec se je menda naveličal teh prepиров in se je obesil.

Zvon so ukradli. Pred velikonočnimi prazniki so ukradli v Brooklynu tatje 1000 funtov težek zvon iz stolpa. Ko je hotel cerkovník na Veliko soboto z zvonom naznaniti Kristusovo vstajenje je zaman vlekel za vrv in se mučil — zaman, zvona ni bilo več v stolpu. Kako so mogli tatovi kar natihoma odpeljati tako težek zvon, je pač neumevno.

Morilec pobegnil. V Splitu je bil pred nedavnim obsojen na vislice morilec, Matija Glubizat, cesar mu je spremenil kazen v dosmrtno ječo. 22. p. m. pa je zbežal iz ječe in doslej ga zaman iščejo.

Gospodarske stvari.

Zatiranje grozdne plesnobe na trtah. Ta bolezen se nahaja v Avstriji že blizu 50 let ter povzroča po nekterih krajih veliko škodo, če se proti njej ne rabi nikako sredstvo. Pri nas so to bolezen opazili šele v zadnjih letih. Grozdno plesnobo povzročajo majhne glive kakor pri peronospori, ki se kakor tenke nitke razširjajo po zelenih organih. Ta gliva napada grozdje in liste, toda škoda na listju je le malenkostna, dočim je škoda na grozdju prav velika. Grozd, napaden od te bolezni, je tak, kakor bi bil potresen s pepelom. Ker gliva prepreže vso jagodo in srka iz nje sok, se jagoda ne more razvijati, ostane le drobna, zleseni, naposled počni in se posuši. Tako ta plesnoba lahko uniči vso trgatév. Če je gorko, se ta bolezen pokaže prav zgodaj in sicer

meseca maja, t. j. še pred cvetjem. Tedaj se p razširja prav močno, temveč šele pozneje, ko post bolj vroče. Kot edino sredstvo se z najboljšim t hom rabi žveplo. To mora biti prav fino zm kakor moka; čim finejše, tem boljše. Žveplena je boljša od žveplanega cveta. Za žveplanje s bijo posebni, nalašč za to napravljeni mehovi, plati je treba počasi in enakomerno. Pazi naj žveplo ne pride v oči, ker jako žge. V ta nam lahko čez oči obesi kos tula, ali pa rabijo nala to narejena očala. Posebno naj se pazi, da ž pride na grozdje, pa tudi na listje. Žvepla naj v tihem vremenu, kadar ni nič vetra. Dalje n žveplanje opusti v mokrih dneh, kakor tudi t kadar je po listju rosa. Če je po žveplanju v suho, je to jako ugodno za pokončevanje b kajti vsled solnčnega pripekanja se začne žvepl kako žgati, se izpreminja v žvepleno sokislino, pokonča vse glive, ne pa žveplo kot takšno. toraj po žveplanju ni gorko, se z žveplanjen n seže zaželeni uspeh. Seveda s tem ni rečeno mora solnce ravno tisti dan močno pripekati žveplo ostane dolgo časa na listih in grozdih, kmalu po žveplanju dežja. Če pa se pripeti t treba iznova požveplati. Kakor pri pokončevan ronospore, tako mora tudi tukaj sredstvo rabiti zgodaj, kdor hoče doseči dober uspeh. Prvo ž nje se mora izvršiti še pred cvetjem, in sicer močno, drugo koj po cvetju; pozneje se pa ž le tedaj, če se tu pa tam pokaže bolezen kakem grozdu. Z uspehom žveplano grozdje vedno zdravo in jagode so enakomerno debele. Ž ki je ostalo na jagodah, jim daje neprijetno njost, kar naj pa vinogradnika nikakor ne ker to umazanost opere dež, predno se začne g mecati. Malo pred trgatvijo naj se ne žvepla.

Hrošči, zdrava klaja (futer) za svinje. kmet ve, kakšni požeruhi so hrošči ali keb požro vso listje na sadnem drevju, in vsakdo v kjer ni listja, tam tudi sadja ne bo! Ker je takorekoč zopet kebrovo leto in drevje tako cvete, kot že zdavnaj ne, treba je ta mrčes ug ljati s vsemi sredsvti. Najboljši čas za nabiranje roma lovenje hroščev je jutro po kaki bolj noči. Zgodaj v jutro položijo se rjuhe ali stari pod dotično drevo na katerem se nahajajo t tako, da, ako se drevo potrese, padejo hroš rjuhe. Potem se pa ta mrčes strese v kako p se s kropom popari in da svinjam, ki to rade požrejo. Dobro pa je tudi, ako se hrošči p dajo svinjam med drugo krmo namesto oblode. niti se mora, da se v mrzlih jutrih hrošči zato lažje nabirajo, oziroma z dreves tresejo, ker s noči premrznejo, in tako le prav na lahko na vesih držijo. Ako se drevo potrese, to še nič ne a hrošči pa vendar dol popadajo. To bi se naj raj vsako jutro ponavljalo. Seveda, morajo t kmeti tako delati in njihovo delo poplačano b v jeseni stoterokrat.

Št. 15441.

Razglas.

Vsled mile zime bo prava medena rosa na vinskih trtah skoraj gotovo tudi letos uničujoče nastopila.

Za pokončevanje prave medene rose na vinskih trtah (Oidium Tuckeri) razpošilja deželno poskuševališče v Gradcu, Heinrichstrasse št. 47, kakor tudi deželno poskuševališče v Mariboru žvepleni prah v vrečah po 50 kg. za znesek 8 K. (16 kron za 100 kg.)

Manj kakor 50 kg se ne more oddati. Naročniki naj se obrnejo torej na edno zgoraj omenjenih poskuševališč, kamor naj pošljejo ob enem tudi dotično vsoto z natančnim svojim naslovom (zadnja pošta, zadnja železniška postaja).

Žvepleni prah je najfinejše vrste (90 do 95° droben) in se bo še pred razpošiljativjo od deželnih strokovnjakov preiskal glede čistosti in drobnosti.

Vsem pošiljatkam se pridado tudi kratka navodila.

Gradec, dne 15. aprila 1902.

Od štajerskega deželnega odbora.

531

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarne za ure in eksportna hiša zlatnin

Most (Brüx) Češko.

- Dobra nikelnasta remontoarka gld 3-75
- Prava srebrna remontoarka " 5-80
- Prava srebrna verižica " 1-20
- Nikelnasti budilec " 1-95
- Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tiroč in tisoč priznalnih pisem.

Ilustrirani katalog zastoj in poštuine prosto. 510

Hišica z krčmo

ali malo špecerijo, kjer ni druge blizu in se zadosti blaga proda ter ni veliko za plačati, se išče v najem ali na račun.

Naslov je: E. G. v Dobjahofu št. 28, p. Konjice. 508

Osle,

brusne kamne za srpe in kose priznana najboljše blago. 100 kosov 8 K. en poštni zavoj z 15 kosi franko K. 2.50 razpošilja po povzetju J. Razboršek, Smartno pri Litiji na Kranjskem. 522

Na prodaj je

10 minut od postaje Štore lep že nekaj z amerik. trtami zasajen vinograd; zraven leži njiva, travnik s sadnim drevjem in še k temu dovolj bukovega in smrekovega gozda. Prilčno je to za kakega mestjana ali fabriškega delavca. To proda s poslopjem vred za nizko ceno Anton Štorte, posestnik v Št. Lovrencu pošta Štore. 509

Umetni in valjčni mlini F. C. SCHWAB v Ptuj.

Valjčna moka.

	Štv.	Cene za 50 Ko	
		K	h
Iz ajde:			
ajdova moka, fina	A	14	—
„ „ sredna	B	10	—
ajdovi otrobi	—	4	50
Iz koruze:			
koruzni gris, rumeni	—	9	50
koruzna moka Ia, rumena	—	8	50
koruzna moka IIa, rumena	—	7	50
koruzni šrot, rumen	—	6	25
Iz rži:			
ržena moka, izvleček	0	12	50
„ „ fina	I	11	50
„ „ sredna	II	10	50
„ „ manj fina	III	9	50
moka za klajo	—	5	—
rženi otrobi	—	4	—
Iz pšenice:			
gris fini ali debel	—	15	—
pšenična moka (Kaiser-Auszug	0	15	—
„ „ (Mundmehl, Auszug	1	14	50
„ „ (Extra-Semmelmehl)	2	14	—
„ „ (Semmel)	3	13	25
„ „ (Extra-Brotmehl)	4	12	50
„ „ (Mittel-Brotmehl)	5	12	—
„ „ (Brotmehl)	6	11	50
„ „ (Schwarz-Brotmehl)	7	10	—
„ „ (Futtermehl)	8	5	—
„ „ (Weizenkleie)	—	4	—
„ „ (Brotmehl, gemischt)	—	9	50
Prosenka kaša	—	10	50
Ječmena kaša	—	11	50

Zaloga portland- in roman-cementa gipsa, barve iz zemlje itd. itd.

F. C. SCHWAB

trgovina s špecerijskim, materijalnim blagom in barvami „pri zlati kroglji“ v Ptuj. 526

Posestvo se proda

katero obstoji iz edne hiše z dvema sobama, zidano štalo in kletjo, eden in pol johe njive in spašnika, vse blizu mesta. Proda se to prav po nizki ceni. Več pove Franc Drobnič posestnik v Dražencah pri Hajdinju pošta Ptuj. 514

Zaradi družinskih razmer

se pod roko po ceni proda

lepo posestvo v ljutomerskem okraju, Ono obstoji iz 60 johov sveta in sicer: 3 johov sadonosnika, z najboljšim sadjem, vinograda, drugo so njive, travniki in gozdi. Hiša je zidana in obstoji iz dveh sob. Posestvo ima tudi druga potrebna gospodarska poslopja in hleve. Naslov pove upravništvo „Štajerca“ v Ptuj. 520

Posestva vsake vrste

posebno mala gospodarstva. in obresti nesoče hiše, brez trgovine ali s trgovino v najbližji okolici mariborski, od 3000 gld. višje, priporoča v nakup, koncesionirana pisarna Jos. Kadlik v Mariboru. 521

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzetjem, tudi celo samo on komad z natančnim rablinim navodilom.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerovne, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Doktor pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (14 kilo vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, boleš težujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezn, ki morejo nastati vsled zapehe, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — Popokrene kroglice. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (Gichtelst) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživiljoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka.

Tinktura za kurja očesa,

preskušeno sredstvo proti boleznim kurjih očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h. Kor je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejsov itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krapke živine, opozarjamo isto posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilno pripravo za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

318

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volh in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Varstvena znamka.

Praščiji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašice. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Ta praščiji prašek in Kakao sladni čaj dobite tudi v vseh prodajalnicah, če pa ne, potem po pošti.

Ženiti se želi

27letni fant v najboljšem kraju na Spodnjem Štajarskem, ima posestvo, vredno čez trideset tisoč gold., na katero je dolga samo 4000 gld. z dekletem, ki ima vsaj deset gold. in ni stara čez 30 let. Ponudbe naj se pošiljajo imenom „Mirna ljubezen“ na upravnništvo „Štajerca“ v Pa

Kathreinerjeva
= Kneippova
sladna kava. =

Nobena gospodinja
naj ne odlašja dalje
uvesti to zdravo in
ukusno kavino pijačo.

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jajc?
več in boljšega mleka?

debele in čvrste prašiče?

zdravo in lepo mlado živino?

močno in trpežno vprežno živino?

potem primešujte k krmi Barthelovo poklajno apno.

za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal.

Navodilo dobiti je brezplačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju

X. Keplergasse 20.

Zalogo Barthelovega poklajnega apna imajo tudi: **Adolf Sellinschegg** in **Jos. Kasimir** v Ptuju, **R. Prettnner** v Radgoni in **Franz Frangeš** v Mariboru, **Franz Rupnik** v Konjicah in **Johan Pungarscheg** v Slov. Gradcu. 350

Drogerija ali prodaja z dišavami

Max Wolfram v Maribor

Herrengasse št. 33, priporoča

Poklajno apno za krave, da se pridela več in boljšega mleka in povzdigne jalovina.	Oceiova ali jesihova esenca: 1/4 litra te kisline da 10 litrov močnega, čisto okusnega namiznega jesiha.	Snovi za moč za napravo zdrave domače pijače. Liter narejene te pijače velja 3 karje.
--	--	---

Vsake vrste zelišča, katera priporoča županik Kneipp, so frišna vedno v zalogi. 51

Štavninsko Dietrich Dickstein & Wilhelm Higersperg

podjetje.

arhitekta in mestna štavninska mojstra, **Celje**, Ringstrasse 10

priporočata se za prevzete in izvršitev vseh v njiju stroko spadajočih del. Poja na željo radovoljno. Načrte (plane) in tehnične nasvete po najkulantnejših pog

- ria bicikelni 220 K.
(Strassenrad).
- ria bicikelni 240 K
bolj fini.
- ria bicikelni 280 K
najfinejši.
- ria bicikelni 300 K
(Strassenrad).
- ria bicikelni 320 K
(Luxusmodell).

rabljeni, a še prav dobro ohranjeni bicikelni od
do 120 kron. Vsaokrstni deli (Bestandteile) vedno
v zalogi. Cene na obroke (rate) po pogodbi.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto. 483

Fabriška zaloga:

Brata Slawitsch v Ptuj

florijanski trg.

ovina s špecerijo, moko (melo) in barvami.

V. Schulfink Ptuj

poročila po najnižjih cenah najfinejšo
ersko moko, rozine, vamperle,
adkor, kavo, riž, žajfo, različne
korije, olje i. t. d. vse najboljše vrste.

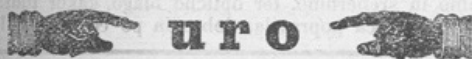

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osebi, kateregakoli stanu
poštnemu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgov-
svetu, to je za **samo**

2 kroni 60 vin.

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

etnim jamstvom. Vrhu tega dobi vsak naročitelj elegantno,
façonirano verižico brezplačno priloženo. Ako bi ura ne
ila, se jo spremeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino le
topstvo za švicarske ure v Krakovu J/I
poštno predalo št. 29. 307

F. C. Schwab

ina z špecerijo, materialnim blagom in barvami „pri zlati kroglici“
v Ptuj

aja jabolčni mošt v sodih od 56 litrov
višje po 4 krajcarje liter. 494

Pozornost!!! Colnine prosto!!! Pozornost!!!

Prekosi vsako konkurencu.

Mi pošljemo vsakomur „Colnine prosto“ 3 m štofa dobre,
močne kvalitete, za kompletno jesensko moško obleko svetlo
ali temno, gladko, progasto ali karirano za pod sramotno ceno
od gl. 2.30, kakor 3 m črn. kamgarna kompl. elg. moško
salonsko obleko gl. 3.70. Dalje en kompl. jesenski ali zimski
moški površnik, dober, kodričasti štof za ceno od gl. 3.30,
vse colnine prosto.

Naše oznanilo se opira na strogi basis, od kojega bonitete
naj se vsakdo prepriča in je risika popolnoma izključena, ker
se neprikladno zadovoljno ramenja ali denar nazaj pošlje! Do-
bavlja se proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej vpošlje,
samo in edino skoz **Jungwirth's Expeditions Haus Krakau,**
Postfach Nr. 29. 328

Brata Slawitsch

v Ptuj

priporočata izvrstne šivalne stroje

(Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A . . . 70 K — h

Singer Medium 90 „ — „

Singer Titania 120 „ — „

Ringschifchen . 140 „ — „

Ringschifchen za

krojače . . 180 „ — „

Minerva A 100 „ — „

Minerva C za krojače in čevljarje . . . 160 „ — „

Howe C za krojače in čevljarje . . . 90 „ — „

Cylinder Elastik za čevljarje 180 „ — „

Deli (Bestandtheile) za vsakovrstne stroje. Cene po
pogodbi na obroke (rate). Cenik brezplačno. 482

Razglasilo.

Dne 3. aprila 1902 odprla se je v Velenju po-
sojilnica (Vorschusscassenverein) po Raiffeisenovem
sistemu — Uradni dnevi so vsaki četrtek in sicer
dopoldne od 10 do 12 ure in popoldne tudi vsaki
četrtek od 2. do 4. ure.

497

Predsednik: **Dr. A. pl. Forstner.**

Učenec

z dobro šolsko izobrazbo se sprejme
v trgovino mešanega blaga pri

Karl Rayer-ju

trgovcu v Arzlinu, pošta Vojnik pri Celju. 493

Dobro idoča trgovina

ob okrajni cesti in blizu neke fabrike ležeča, se da
v najem ali pa tudi z hišo vred proda. Naslov pove
upravnistvu „Štajerca“. 495

Malo posestvo se proda.

Tisto obstoji iz hiše, hleva, dveh njiv in enega vinograda v
Podprežinu Sv. Lovrenc blizu tovarne v Štorah. Cena se izve
pri lastniku **Martinu Mastnaku,** tesarju v Štorah pri Celju. 392

Časnik „Štajerc“

zastopa kmečke koristi in prinaša najnovejše novice ter šaljive pripovedi, velja za celo leto s poštnino vred **samo 60 krajcarjev** ali 1 K 20 h. Naroči se na ta časnik lahko z vsakim dnevom. Naročnina poslati je naprej z natančnim naslovom. Na samo naročilo brez denarja, se časnik ne pošlje.

Kdor nam pošlje kakšen dopis, naj pridene svoje ime na poseben listek. Imena seveda ne izdamo.

Ker „Štajerca“ čita najmanj 200 tisoč ljudi, se opozarjajo vsi tisti, ki imajo kaj za prodati ali kupiti, kaj za v najem dati, iščejo kake službe, ali sploh imajo kaj po časnikih naznaniti, naj se blagovolijo zaupno obrniti na list „Štajerc“. Cene so jako nizke. Za manj kot eno krono se oznanila ne sprejemajo. Pri oznanilu ene krone piše se lahko 30 do 40 besed.

Trgovina

z špecerijo, kolonijalnim blagom, delikatesami in mineralno vodo.

TRAUN & STIEGER v Celji.

463

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

**Kathreinerjeva •••••
Kneippova sladna kava**

Išče se učenec

v učenje za barvanje in slikanje. Starost 15—16 let. Več pove **H. Morelly**, slikar in barvar v Ptujju zraven krčme „Judennacl“.

488

Dve lepi posestvi

na deželi pri Mariboru obstoječi iz stanovanja in gospodarskih poslopij, travnikov, njiv, sadnega vrta in vinogradov, se prav po ceni prodaste. Pojasnila o tem daje **Heinrich Mallner, Auberg**, pošta Maribor. 456

Dobre ure in po ceni

proti zletni pismeni garanciji, prodaja in razposilja

Karl Ackermann,

urar, trgovina s zlatnino, srebernino in optičnim blagom v PTUJU, v gledališkem poslopiju.

Dobre nikelnaste remontoir-ure

od gl. 3.50 višje.

Dobre sreberne remontoir-ure od

gl. 5.50 višje.

Dobre prave zlate remontoir-ure

od gl. 15.— višje.

Dobre stenske ure z btjem

od gl. 2.50 višje.

Dobre pendel-ure z bitjem ur o

gl. 6.50 višje.

Pristne sreberne verižice od

gl. 1.20 višje.

Pristne sreberne poročne prstane

par od gl. —.80 višje.

Nikelnaste ure, budilke od gl

2.— višje.

Vse druge ure, zlatenino in srebernino, ter optično blago, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča popravila, dobro in po ceni. 14

Pravo domačo platno

za rjuhe in obleko priporočata

Brata Slawitsch

trgovina z mešanim blagom v Ptujju (pri mostu).

504

POZOR biciklisti, krojači in šivilje!

Pravila bicikelnov, šivalnih strojev in poljedelskih strojev se najbolje in najceneje izvršijo.

Zalogi imam vedno nove vsakovrstne dele (Bestandteile) za stroje.

Prodajam poljedelske, gospodarske stroje na obroke iz najboljših tovarn.

Imam temeljito izvežban mehaniker, ker služboval sem že v Ameriki in na Angleškem.

Imam v zalogi vedno že rabljene in dobro ohranjene bicikle

30 gold. dalje.

S spoštovanjem

Anton Fink

mehaniker v Ptuju, Postgasse šte. 14.

!!Za sveto birmo!!

pepe, v močne platnice vezane, od škofa potrjene

nolitvenike

prodaja zelo po ceni

W. Blanke

knjigarna

na glavnem trgu nasproti nemške farne cerkve in

Engarthorgasse nasproti velike kasarne

≡ v Pujju. ≡

!!Za sveto birmo!!

Člencenec čvrst, z dobro šolsko izobrazbo, nemščine in slovenščine zmožen, iz dobre hiše, se takoj sprejme v mešano trgovino pri Raim. Jaklin-u Mislenju (Missling) pri Slovengradcu. Fantje iz dežele imajo prednost. 528

Razglas.

Za polletni tečaj, ki se začne **1. julija 1902 na deželni šoli v Gradcu**, se bode podelilo za revne in uboge kovače **deset deželnih ustanov** po 100 K s prostim stanovanjem (kolikor bo dopuščal prostor v zavodu), nadalje tudi ustanove nekaterih okrajnih zastopov tudi po 100 K.

Pogoji so: starost najmanj 18 let, zdravje in čvrsta telesna razvitost, domovinska pravica na Štajerskem, dobra ljudskošolska izobrazba in najmanj že dveletno bavljenje z podkovanjem.

Razven tega se mora vsak prosilec z reverzom zavezati, da bo po dovršenem poduku najmanj tri leta izvrševal svojo obrt kot mojster ali pomočnik na Štajerskem, oziroma v kraju, v katerem je dobil ustanovo.

Prošnje se naj pošljejo deželnemu odboru v Gradcu z reverzom (z zaveznim pismom), krstnim listom, domovnico, izučnim spričevalom, potem delavsko knjižico, spričevalom o gmotnih razmerah, o npravnosti in zdravju najdalje

do 31. maja 1902.

Kovači, ki ne prosijo za ustanovo in bi se radi udeležili tečaja, naj se oglasijo v teku prvih treh dneh v začetku tečaja pri vodju. Seboj naj prinesejo dokazilo dovršene starosti vsaj 18 let, da so delali dve leti kot pomagači in dovršili ljudsko šolo, potem izučno knjižico.

Gradec, dne 20. aprila 1902.

Od deželnega odbora štajerskega:

531

Edmund grof Attems m. p.

Išče se učenec za pekarijo

kateri je od dobrih starišev in se sprejme takoj pri **Mariji Dominko** pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. 529

Dravski mlin

lepo ponaredeni se celi ali pa samo ena polovica proda. Cena ene polovice je 225 gld. Več pove prodajalec **Franz Zugmajster** v Ormožu. 525

Proda ali na več let v najem da se trgovina (štacuna) in gostilna, ledenica ter lep sadonosnik zraven farne cerkve. V slučaju prodaje se odda tudi celo pohištvo in sicer do 30. maja. Kje, pove upravništvo »Štajerca«. 527

Mestna hranilnica v Celji.

1. Celjska mestna hranilnica nahaja se v lastnem zavodnem posloppju, Ringstrasse štey. 18.
2. Hranilni vložki obrestujejo se s 4%, nima obrestni; rentni davek trpi hranilnica. Stanje vložkov znašalo je koncem leta K 8.833.560.42.
3. Posojila na hipoteke se s 5%, nima, menična posojila s 5½%, nima in zastavna posojila proti 5% nima obrestni oddajajo.
4. Hranilnica daja v najem železne blagajnične predale pod zaklepom najemnika in pod sozaporom hranilnice v varno shranjenje vrednostnih papirjev; prevzame tudi odprte depote.
5. Vplačila v Celjsko mestno hranilnico zamorejo se tudi potop vložnega lista ali čeka pošne hranilnice na račun štey. 807-870 zvršiti. Vložnice se oddajajo na zahtevanje.
6. Podružni zavod in Giro-Conto avstr. ogerške banke.
7. Kreditno in posojilno društvo «Celjske mestne hranilnice» daja menična posojila proti 5½%, nima obrestni.
8. Uradne ure za stranke so ob delavnikih od 9—12 ure dopoldne določene do preklica.

Ravnateljstvo.

Prodaja in prevzetje vsakovrstnih popravil optičnega blaga kakor nosnikov (Zwicker) očalov, barometrov, termometrov, daljnogledov, vage za mošt, vino, žganje, jesih, libele (Wasserwagen) itd. itd. pri

KARL ACKERMANN-U, urarju trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v **Ptuju** v gledališkem posloppju. 182

G. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznana izvrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

364

Redka prilika.

Čudovito po ceni.

400 komadov za 1 gld. 80 kr.

1 dražestno pozlačena ura z verižico, s 3letnim jamstvom, 6 kom. prima žepnih rut, 1 svetovno patentovani žepni tintnik od nikla, 1 mičen album za slike, obsezajoč 36 najlepših slik sveta, 1 mašina za računiti „Patenta“ katera izračuni samo najtežejše eksemble, k temu eno navodilo, 1 spisovnik za pisma, poraben za vsakogar, 5 kom. najlepših razglednic, 5 kom. čudovitih prerokovanj egiptovskih prerokovalcev, ki vzbujajo veliko smeha, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumb iz double-zlata patentovana zapona 3% zlata, 1 prijetno dišeče toiletno milo, 1 fino žepno zrcalo, 1 prakt. žepni nožič, 1 ff nastavek za smotke z jantarom, 1 moderni moški prstan s imit. zlahtnim kamnom, 20 komadov pisarniških predmetov in še 300 raznih v gospodinjstvu neizogibno potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja proti poštnem povzetju ali če se denar naprej pošlje, samo 1 gld. 80 kr. skoz razpošiljavnico Ch. Jungwirth, Krakav, A. Risiko izključen. Za neugajajoče se vrne denar. 341

Sadna drevesa

iz preskušanih lastnih dreyesnic in sicer: jabolke po K 1.— do K 140; hruške po K 1.20 do 1.60. — Izoboren jabolčnik iz lastnih kletij od 14 do 18 vinarjev za liter ponuja **Oskrbnišvo Marenberg** (Gutsverwaltung Mahrenberg). Tam dobijo se tudi jorkširski plemenski prašiči. 334

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujuzraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 30

Stavbinsko podjetje.

Stavbinsko podjetje.

Ladislaus Johann Roth

inženier in oblastveno aut. mestni stavbenski mojster

Gartengasse (hotel Strauss) Celje Gartengasse (hotel Strauss)

Stavba mostov iz kamna, cementa in železa, tudi stavba mostov za silo.

Vodna stavba: stavba turbin, jezov in zatvornic iz lesa, kamna in cementa, kakor reguliranje potokov in rek, varstvena naprava obrežij, priprave za osuševanje, sploh vsa vodna dela v vsakem obsegu.

Razen teh del prevzemlje ta firma tudi brezhibno postavljanje mašin in druga fundamentna dela iz petona, trotoarje iz petona, petonska tla, tlakanje z ali brez da bi se plošče priskrbele, kakor tudi vse v to stroko spadajoča dela. — Pojasnila in proračune podeljuje firma na željo radovoljno in po najkulantnejših pogojih.

Stavbinsko podjetje Ladislaus Joh. Roth

inženier in oblastv. aut. mestni stavbinski mojster.